

BIRGITTE KJÆR

GRAV DYBT

298 andagter
for børn og voksne
om næsten alt
mellem himmel og jord

Guide til bogen

Om bogen

Om forfatteren

Om bogen

Målgruppe

Denne bog er skrevet til større børn og deres voksne – som en anledning til fællesskab om troen og livet. Den er skrevet med tanke på brug i familier, der er fortrolige med bibelhistorie, bøn, tro, kirkegang osv. Men den kan også bruges af voksne, der skal undervise eller forkynde for børn i skole, kirke eller klub. Nogle af andagterne kan umiddelbart fungere i sådanne sammenhænge, mens andre forudsætter mere baggrundsviden og flere erfaringer med kristenlivet, end børnene har. Er der store børn, unge eller voksne, som har lyst til at bruge bogen som en relativt let tilgængelig bog om kristendommen, så er de også velkomne som læsere. Også de skal blot vide, at bogen er skrevet med et “indefra-perspektiv” på kristendommen.

I en familie vil der typisk være børn i forskellig alder. Kernemålgruppen for andagtsbogen er familier med børn i alderen 10-12 år. Men børn ned til omkring 6-års-alderen kan følge med i en del af andagterne. Andre andagter vil også give den 16-årige noget at tænke over, ligesom voksne meget gerne skulle opleve, at andagterne også er skrevet til dem.

Om bogen

Bogens karakter

Jeg drømmer om, at I med denne bog kan grave dybt ned i den kristne tro og det kristne liv. Kristendommen er som et stort land. Her er områder, hvor vi kan vandre, klatre, cykle, ride, køre ... Der er byer, vi kan udforske, og der er søer og have, vi kan svømme, sejle og dykke i... Altid er der nyt at opleve, og altid er der nyt at opdage og blive klog på. Bogen kan læses fortløbende, men man bør dog være klar til at springe emner eller andagter over, som ikke passer til børnenes alder eller modenhed. Bogen kan også bruges som en guide, hvor man udvælger de temaer, som man ønsker at dykke ned i, i den rækkefølge, som passer en.

Bogens indhold

Fra gammel tid har man sammenfattet kristendommen i de ti bud, trosbekendelsens tre dele, fadervor og nådemidlerne: (Bibelen), dåben og nadveren. De har her i bogen fået hver deres farve (se kolofonen). Indholdet har jeg udfoldet i 47 temaer, som hver indeholder 5-7 andagter. Bag i bogen er der en oversigt over temaerne, så I kan finde, hvad I søger. Har I læst, hvad I gerne vil, efter tre eller fire af andagterne i et tema, behøver I ikke at læse det til ende. I kan sætte en streg i oversigten, når I har læst en andagt – så kan I altid senere vende tilbage til andagter, I ikke har læst.

Farver i bogen

Farver kan bruges til at udtrykke en stemning. De fleste har nok en fornemmelse af, at sort passer til noget svært, noget sørgeligt, måske noget ondt. Men mange farver kan bruges med lidt flere forskellige betydninger. Her i bogen er de brugt sådan:

- Lilla som visdommens farve: Buddene
- Frodiggrøn som livet i denne verden, Skaberens: 1. trosartikel
- Gylden som åbenbaringsens farve. Her møder vi Gud: 2. trosartikel
- Rød som blodets, Helligåndens og kærlighedens farve: 3. trosartikel
- Blå som troens og himlens og det livgivende vands farve: Bønnen og fadervor
- Forårsgrøn som det spirende nye liv: Nådemidlerne (Bibelen, dåben og nadveren)

Jørn Henrik Olsen har malet forsidebilledet med tanke på denne bog. Han har malet abstrakt, så læserne må selv gå på opdagelse og lade farverne skabe tanker og følelser. Selv om billedet er abstrakt, kan man måske ane et motiv? Og man kan se bevægelser i billedet: oppefra og ned – og nedefra og op – og en vej dybt ind i billedet. Hvad mon det handler om?

Temaerne er ikke fuldstændig adskilte. For eksempel bekender vi troen på syndernes forladelse, og vi beder om den i fadervor. Buddene viser os, at vi har brug for den. Og dåben og nadveren giver os den. Så samme emne vil optræde i flere sammenhænge.

Jeg har valgt at samle alle højtider og andre særlige dage i året i en bog for sig, som udkommer i foråret 2022. De to bøger danner tilsammen en helhed, men kan også bruges hver for sig. Derfor vil der også være et mindre overlap mellem de to bøger.

Veje til tilegnelse

Helt i centrum af vores bestræbelser på at tilegne os troens indhold står Bibelens ord. Men det kan vi arbejde med på mange måder. Andagtsbogen indeholder en række muligheder, som hver familie kan bruge flere eller færre af, som det nu passer ind i deres familieliv.

Introsiderne til hvert tema giver nogle muligheder, som kan bruges ved opstarten af et tema eller i hele den periode, hvor temaets andagter læses.

Bibelvers

Det er en rigdom at blive fortrolig med bibelvers, der rummer centrale pointer om troen og livet. Jeg har udvalgt bibelvers til hvert tema i bogen. Bibelverset kan evt. læres udenad og siges dagligt. Bag i bogen findes en oversigt over alle bogens bibelvers, og hvor de findes.

Billeder

Hvert tema har et billede fra kunstens verden. Billeder kan tale til os og åbne os for en forståelse af troen og livet på sin helt egen måde. Jeg har valgt billeder fra mange forskellige århundreder og stilarter. I kan sammen se på billedet og tale om det. Er I en større flok samlet, kan mange af billederne findes på nettet og vises på en skærm, så alle kan se det samtidigt. Bag i bogen er der en oversigt over de valgte billeder.

Sange og salmer

Jeg har valgt to sange til hvert tema. Bliver børn kendt med salmer og sange, som synges i menighedens fællesskab, giver det dem en oplevelse af at høre til. Og samtidig er de klassiske sange og salmer en stor rigdom at bære med sig i livet. Her har kristne op gennem århundrederne og indtil nu sat ord på troen. Er man usikker på melodien, er der hjælp at hente på www.dendanskesalmebogonline.dk, på YouTube eller andre steder på nettet. Bag i bogen er der en oversigt over alle bogens valg af sange og salmer.

Andagterne

Hvert tema har fem til syv andagter, der hver har et læsestykke, et oplæg til refleksion og samtale og et forslag til en bøn.

Læsestykket

Meningen med læsestykket er, at vi skal prøve at lytte efter, hvad Gud vil sige os. Vi skal søge at blive visere mennesker, både når det gælder livet og troen. Jeg har skrevet ud fra mit kendskab til Bibelen og ud fra min bedste overbevisning. Og jeg har rådført mig med kloge mennesker. De har været enige med mig om langt det meste, men ikke nødvendigvis om hver detalje. Og I kan være overbevist om noget andet. Så længe vi lever, kan vi blive klogere. Vi må blot lade vores samvittighed styre af Bibelens ord og derigennem søge at få større klarhed over troen og livet. Jeg har brugt mit kendskab til børn og voksne i den måde, jeg har formidlet emnerne på; men skal et budskab nå sine læsere, er det vigtigt at ramme læserne dér, hvor de er. Og I vil være meget forskellige steder i jeres liv, ligesom vores åndelige, kulturelle, sociale og politiske situation hele tiden ændrer sig. Derfor kan I opleve behov for at supplere og nuancere og afværge misforståelser. Jeg har jo nok også mine blinde vinkler ...

Nogle steder har jeg noteret, hvor i Bibelen jeg har fundet det, jeg skriver om. Det giver mulighed for at grave dybere i spørgsmålet, hvis man enkelte gange skulle få lyst til det. Det er dog ikke tanken, at I under oplæsningen skal læse henvisningen til skriftstedet – det er blot noteret i parentes for de særligt nysgerrige.

Refleksionsemner

Jeg har til hver andagt skrevet et ultrakort oplæg til refleksion og samtale. Det er ofte godt at få "vendt" andagtens indhold i en samtale: Hvad fik vi med os fra dagens stykke? Hvad betyder det? Hvad har det at sige ind i vores liv? Hvad tænker vi om det? Nogle børn og voksne vil kunne bruge mine oplæg til samtale, andre får en bedre samtale med andre spørgsmål, og atter andre vil helst lade andagten synke ned uden en efterfølgende samtale. Det kan også veksle fra tid til anden.

Bøn

Efter læsning og samtale er det en god idé at tale med Gud om det, som dagens andagt har handlet om. Jeg har givet forslag til, hvordan en bøn kunne begynde, men vi kan reagere forskelligt på samme oplæsning, og samtalen kan have ført os forskellige steder hen. Jeg har prøvet at tage højde for forskellige reaktioner, men I kan have brug for at sige noget helt andet til Gud. Det er også forskelligt, hvilke ord der falder os naturlige i bønnerne. Flere af bønnerne vil måske føles mere højtidelige end de bønner, I normalt beder. Det er det gode ved skrevne bønner: Her kan vi

få hjælp til at tage lidt store ord i munden. For det er jo en stor Gud, vi har. Men hverdagssnakken hører jo også hjemme i bønnerne. Så igen: Brug bønnerne, hvis de hjælper jer i bønnerne. Og fortsæt endelig med selv at formulere jer, som det passer jer! Derfor slutter bønnerne i bogen heller ikke med et amen, men med tre prikker.

Familiens andagtsliv

Hvis I er en familie, der bruger bogen (næsten) dagligt, kan det ske, at I efter en tid finder bogen kedelig. Måske vælger I at fortsætte med bogen – vel vidende at mange gode ting bliver kedelige indimellem. Men I kan også vurdere, at det er på tide, at I holder andagt på en anden måde. Måske skal I bruge idéerne fra bogen “5 trin for troen” eller bibellæseplanen “Hæng ud med Gud” eller en bibelhistorie for større børn og voksne eller en anden andagtsbog, eller I skal holde sangandagter eller noget helt sjette! Fællesskabet om troen er vigtigt, men det kan gribes meget forskelligt an. Og mange af os har brug for lidt variation fra tid til anden.

God fornøjelse med bogen!

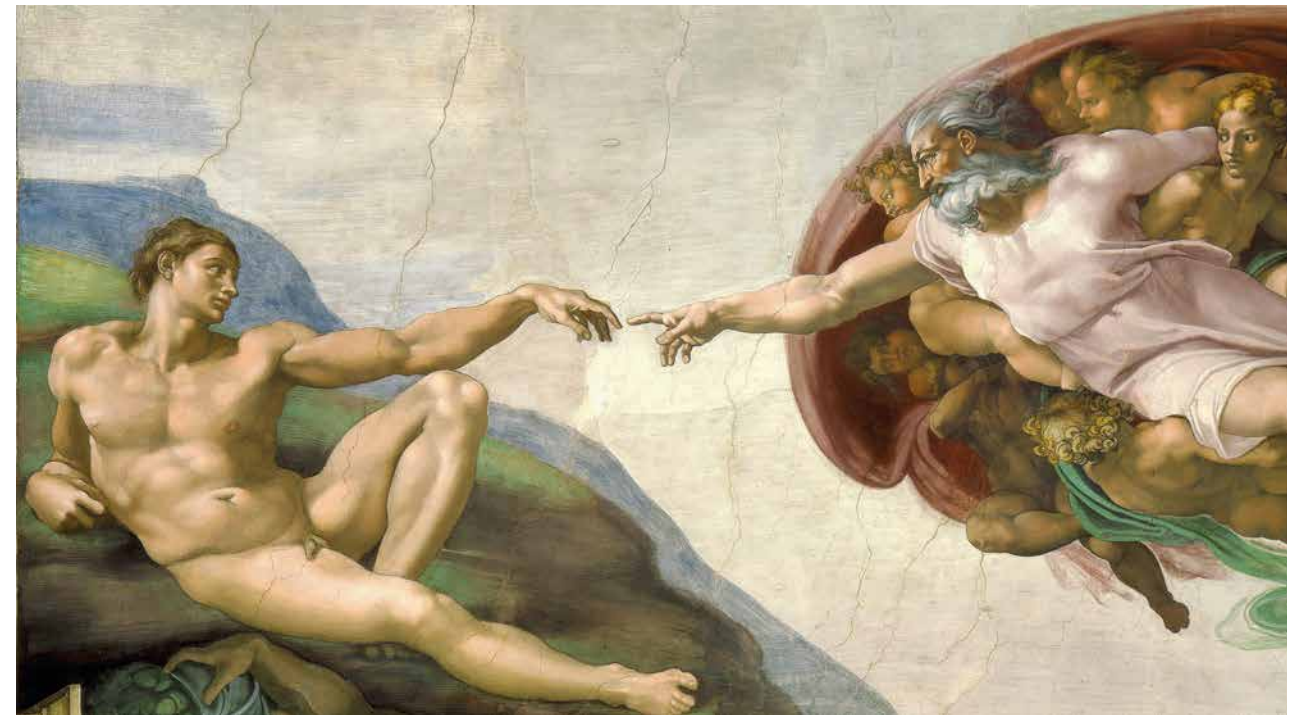
Birgitte Kjær, Frederiksberg 2021

Indhold

1 SKABT AF GUD 11	29 DE SIDSTE TIDER 221
2 DE TI BUD 19	30 FORLAD OS VOR SKYLD ... 229
3 JESUS 27	31 DU MÅ IKKE STJÆLE 239
4 SKABT TIL AT HØRE GUD TIL 35	32 LEV MED GUDS ORD 247
5 AT BLIVE DØBT 43	33 JESUS LEVER 255
6 AT BEDE TIL GUD 49	34 LIDELSENS PROBLEM 263
7 SKABT I GUDS VERDEN 57	35 DÅB OG TRO 271
8 RESPEKT FOR GUD 65	36 HVAD SIGER DU? 277
9 DET ONDE 73	37 DEN NYE PAGT 285
10 FADER VOR, DU SOM ... 81	38 JESUS I HIMLEN 291
11 SKABT TIL HINANDEN 87	39 DE HELLIGES SAMFUND 299
12 HELLIGÅNDEN 93	40 BEGÆR 307
13 DYBERE IND I DÅBENS MYSTERIUM 101	41 DOMMEDAG 313
14 HELLIGET BLIVE DIT NAVN 107	42 BIBELEN – GUDS ORD 321
15 SKABT SOM MAND OG KVINDE 115	43 SYNDERNES FORLADELSE 329
16 GUDS ORD 123	44 DET DOBBELTE KÆRLIGHEDSBUD 337
17 AT BLIVE KRISTEN 131	45 LED OS IKKE IND I FRISTELSE, MEN FRI OS ... 345
18 RESPEKT FOR LEDERNE 139	46 KØDETS OPSTANDELSE OG DET EVIGE LIV 353
19 DØDEN 145	47 FOR DIT ER RIGET ... 361 TAK 369 OM FORFATTEREN 370 OVERSIGT OVER ANDAGTERNE 371 TEMAER FORDELT EFTER KATEKISMEN 375 SANG- OG SALMEREKISTER 376 SKRIFTSTEDSREGISTER 378 BILLEDREGISTER 379
20 KOMME DIT RIGE 153	
21 HVORFOR DØDE JESUS? 161	
22 BESKYT LIVET 169	
23 KIRKEN 177	
24 SKE DIN VILJE ... 183	
25 KÆRLIGHED OG ÆGTESKAB 191	
26 VI FÅR NADVER 199	
27 GIV OS I DAG ... 207	
28 TRO 215	

1. Skabt af Gud

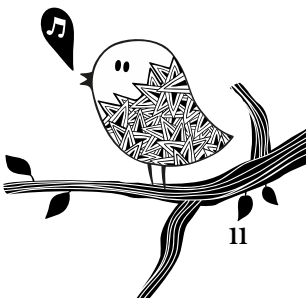
*Det var dig, der dannede mine nyrer, du flettede mig sammen i min mors liv.
Jeg takker dig, fordi jeg er underfuldt skabt, underfulde er dine gerninger,
jeg ved det fuldt ud!
Sl 139,13-14*

Michelangelo: Adams skabelse, ca. 1511. Fresko i Cappella Sistina i Vatikanstaten, Rom (udsnit).

Dette billede er berømt. Michelangelo prøver at forestille sig, hvordan Gud skaber Adam og giver ham liv. Læg mærke til, hvad der er centrum i billedet. Hvorfor mon? Læg også mærke til øjnene. Og til kroppene. Hvad tror I, Michelangelo vil fortælle med sit billede? Hvad kan billedet sige os om Gud og om os?

*Den Gud, der skabte lyset, han skabte også dig (SOS 43).
Se, nu stiger solen af havets skød (DDS 754, SOS 734).*

Guds ønskebarn

En gang tog Gud en beslutning, en utrolig vigtig beslutning. Han sagde: Du skal være til! Du skal findes! Og så blev du til! Du var en tanke hos Gud; og da tiden kom, skabte han dig. Forestil dig det. Gud tænkte, at han ville have netop dig, og så skabte han dig.

Derfor må vi hver især tænke: Jeg skal være til! Jeg skal findes! For det har Gud bestemt.

Det er derfor, vi er her. Gud så for sig, hvordan han ville have hver enkelt af os: små og store, udadvendte og indadvendte, kreative og intelligente, praktiske folk og nørdere. Han glædede sig. Og så skabte han os. Nu ser han på hver enkelt af os og glæder sig: *Sådan!*

Derfor må jeg også se på mig selv og sige: *Sådan!* Jeg er mig, og jeg duer! Jeg er ikke en misforståelse. Gud ønskede, at jeg skulle være til, og derfor er jeg til. Jeg er Guds ønskebarn!

Vi kan alle have dårlige dage eller dårlige perioder i livet. Vi har det dårligt. Vi tænker dårligt om os selv. Vi føler, vi er forkerte. Vi tænker, at der ikke er nogen, der bryder sig om os. Det må vi sige til Gud. Så vil han huske os på: *Jeg har skabt dig. Jeg bryder mig om dig. Du er værdifuld for mig.*

Fordi Gud skabte og formede os, kender han os fuldt ud og helt igennem. Han ved lige præcis, hvordan vi er, og hvordan vi har det. Og netop os elsker han. Vi er hans ønskebørn.

Prøv at lære hele eller dele af bibelverset udenad: "Det var dig, der dannede mine nyrer, du flettede mig sammen i min mors liv. Jeg takker dig, fordi jeg er underfuldt skabt, underfulde er dine gerninger, jeg ved det fuldt ud!" (Sl 139,13-14). I kan eventuelt sige ord eller sætninger på skift som en slags talekor.

Har I lyst til at fortælle, hvad I sætter særlig pris på hos hinanden i jeres familie?

*Tak, Gud, at jeg er til! Tak, at du har skabt og formet os hver især.
Tak, at vi er ønskebørn. Det vil vi prise dig for ...*

Den fantastiske krop

Zombier, spøgelse, rumvæsener, superhelte, talende dyr ... Vi mennesker kan skabe mange spændende figurer i vores fantasi. For fantasi er en gave fra Gud – han, som selv er ufattelig fantasifuld.

Guds fantasi fik ham til at se os mennesker for sig. Og så skabte han os. Vi kom til at leve i virkeligheden. Jo klogere vi bliver på, hvordan mennesket er indrettet, jo mere fantastisk viser kroppen sig at være. Videnskaben forsker og forsker for at blive stadig klogere på denne utrolige skabning, men meget forstår vi endnu ikke.

Tænk for eksempel på alle de ting, der skal arbejde sammen i kroppen, for at vi kan gå. Eller tænk på, hvordan øjet fungerer, så der inde i hovedet kan dannes et billede af det, som er uden for hovedet, og vi kan opfatte det. Eller tænk på hjertet, som pumper blodet rundt i kroppen hvert sekund, vi lever. Eller tænk på lungerne, som sørger for frisk luft til kroppen. For slet ikke at tale om, hvordan mad optages i vores krop og bliver til energi – for siden at sendes ud af kroppen som urin og afføring. At vi har en hel hærskare af bakterier, der hjælper os med det, er ny viden for os. Og så er der alle de bittesmå celler med deres fantastiske opbygning og det DNA, der styrer det hele. Hele tiden finder vi ud af mere om menneskekroppen – og hele tiden viser den sig at være endnu mere kompliceret og spændende, end vi vidste før!

Vi må undre os og sige til Gud: "Det var dig, der dannede mine nyrer, du flettede mig sammen i min mors liv. Jeg takker dig, fordi jeg er underfuldt skabt, underfulde er dine gerninger, jeg ved det fuldt ud!" (Sl 139,13-14).

Hvad tænker I hver især på som noget, der er særlig smart eller sjovt eller spændende i kroppen? Hvorfor? Måske får I lyst til at læse mere om det efter andagten.

*Tak, Gud, for alt det, som kroppen kan.
Tak for alt det i kroppen, der gør, at vi kan lege og lære og arbejde og være til.
Og tak, at vi må finde ud af stadig mere om, hvor fantastisk vi er skabt.
Det vil vi prise dig for ...*

Buddene – vores glæde!

Ja, I læste rigtigt i overskriften: Buddene er vores glæde. Som kristne elsker vi Guds bud: Sikke et fantastisk liv, vi er kaldet til at leve. Tænk, at vi må elske Gud, og tænk, at vi må elske andre mennesker.

Tænk, at Gud vil være vores Gud, vores himmelske far. Tænk, at vi må tale med ham og lytte til ham. Og tænk, at vi må leve i respekt for andre mennesker og deres liv og ægteskab og ting og gode navn og rygte og alle deres livsvilkår. Vi under dem alt godt. Sikke et liv og sikke en glæde!

For kristne er buddene nemlig ikke bare et syndespejl. De spejler også det liv, vi er kaldet til at leve. Et liv fyldt med kærlighed, for kærlighed er lovens fylde. Et liv med mening, fordi det er et liv, som Gud vil have det.

Vi skal ligne Gud som hans kære børn, siger Paulus (Ef 5,1). Og Gud er kærlighed, så når vi lever efter buddene, så ligner vi Gud selv! Som Gud er, sådan er vi også, fordi vi er hans børn.

Kristne må altså høre og læse Guds bud og tænke: “Wauw! Sikke et fantastisk liv, Gud har kaldet os til at leve.” Og når det så ikke lykkes, så må vi tænke: “Ja, buddene er også vores syndespejl. Så det er sandelig godt, at Jesus er vores frelser. Han har taget Guds straf i stedet for os. Og han har opfyldt alle buddene for os.” Med ny frimodighed kan vi så igen vende os mod buddene. Igen kan vi glæde os over, at vi som Guds kære børn er kaldet til at leve et så fantastisk liv i kærlighed.

Brug lidt tid på at tænke over buddene som en glæde. Tænk over, at I som Guds kære børn er kaldet til et så godt liv. Tænk på, at I er kaldet til et liv i kærlighed.

Prøv, om I kan alle de ti bud udenad nu. Øv jer.

*Kære Gud og skaber!
Tak for dine bud. Tak, at de viser os det gode liv i kærlighed.
Hjælp os til at ligne dig som dine elskede børn ...*

3. Jesus

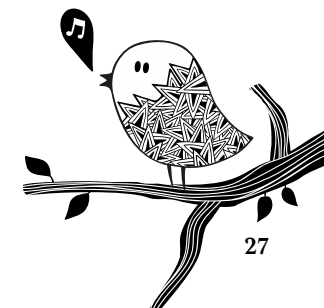
*For således elskede Gud verden, at han gav sin enbårne søn,
for at enhver, som tror på ham, ikke skal fortabes, men have evigt liv.
Joh 3,16*

Ukendt kunstner: Maria med barn. Ikon-tavle angiveligt efter original fra det 12. århundrede, Konstantinopel (det nuværende Istanbul).

Det er Jesus Kristus, det handler om. Derfor hedder det *kristen* tro og *kristendom* og *kristne*. Men hvem er han, Jesus Kristus? Prøv at se på denne ikon. Den vil vise os Jesus som både menneske og Gud. Hvordan gør den det? Hvad lægger I mærke til?

*Ydmyg og kongelig (SOS 127).
Jesus – det eneste (DDS 62, SOS 110).*

Jesus – mild og kærlig

En flok mænd har slæbt en kvinde med sig. De har grebet hende på fersk gerning i at bryde det 6. bud. Kvinden skal straffes hårdt, og mændene er helt klar til at sørge for det. Men først vil de høre, hvad Jesus har at sige til det: "Hvad så, Jesus, mener du ikke også, at kvinden skal straffes?" Først ignorerer Jesus dem bare. Men mændene spørger igen og igen. Så ser Jesus direkte på dem og siger: "Den af jer, der er perfekt, han kan straffe kvinden." Mændene stivner. Hvad er nu det? Hvem kan sige, at man er helt igennem så god, som Gud vil have os? De begynder at liste bort. Én efter én. Til sidst er kvinden alene med Jesus. Jesus taler mildt og kærligt til hende: "Jeg fordømmer dig heller ikke. Gå nu bort, og synd ikke mere" (Joh 8,1-11).

Mange mennesker oplever at være forkerte på en eller anden måde. Måske har de gjort nogle dårlige ting. Måske har de et vanskeligt sind. Måske er de ikke så gode som andre til sport eller til at få venner eller til at lære nye ting. Måske skammer de sig over deres familie.

Jesus havde en helt særlig virkning på den slags "forkerte" mennesker. Dem var der jo også mange af på Jesu tid. Sådanne mennesker flokkedes om ham. For Jesus mødte dem med kærlighed og respekt. Han så, at de ikke først og fremmest var forkerte. De var først og fremmest Guds elskede mennesker.

Mange forstod ikke, at Jesus ville have med sådan nogle at gøre. Et godt menneske som ham burde holde sig til andre gode mennesker, mente de. Men så sagde Jesus: "De raske har ikke brug for læge, det har de syge!" (Matt 9,12)

Hvad mon Jesus mente med at sige, at de raske ikke har brug for læge, men de syge?

Hvad betyder det for jer, at Jesus er mild og kærlig?

*Jesus! Tak, at du kommer til os, mildt og kærligt.
Tak, at du heller ikke vil fordømme os. Tak, at du kan se, hvad der er galt med os.
Og tak, at du ønsker at være vores læge ...*

Jesus – skarp og direkte

Jesus kunne virkelig være kontant – skarp og direkte. Hør en gang:

Templet i Jerusalem var det sted, hvor Gud ville møde mennesker. Her kunne man sige Gud tak med et offer. Man kunne få tilgivelse ved at ofre et dyr til ham. Man kunne blive velsignet. Og man kunne bede.

På tempelpladsen kunne man købe får og geder og duer som ofre til Gud. Det var ikke smart, at folk midt i templet blev optaget af at tjene gode penge. Midt i det hus, der skulle være et sted, hvor man bad til Gud og var optaget af ham, var man i stedet optaget af at tjene penge.

Da Jesus en dag kommer til templet og ser de handlende, bliver han vred. Han tager et reb, laver det til en pisk, vælter bordene, spreder pengene og jager sælgere og dyr ud med piskan: "Ud med jer. Dette hus er Guds hus. I har gjort det til en markedsplads. Ud!" Sådan handler den milde og kærlige Jesus! (Joh 2,13-17).

En anden gang siger han til nogle pæne mennesker, som gjorde sig umaage med at være, som Gud ville have dem: "Ja, I er nok pæne udenpå, men indeni er I fulde af raddenskab og død." Jesus kunne se tværs igennem dem: Der stod det ikke godt til. Det vil den milde og kærlige Jesus fortælle dem (Matt 23,27).

Så skarp og direkte kan vores kærlige Jesus være. En læge kan jo også sommetider se, at nogen er syg – uden at patienten selv kan se det. Og så må lægen sige det til vedkommende – også selv om han eller hun ikke har lyst til at høre det. Og lægen må være villig til at skære bylder og ondarterede knuder væk, så den syge kan blive rask. På samme måde kan Jesus handle hårdt, og han kan tale skarpt og direkte og kontant til os, når det er nødvendigt. Så højt elsker han os. Så mild og kærlig er han.

Hvordan vil I forklare, at det kan være kærligt at sige og gøre hårde ting?

Kender I eksempler på, at Jesus har handlet eller talt hårdt?

*Herre Jesus! Lad os også lytte til dig, når du taler hårdt til os.
Du har sagt, at du kun vil os det bedste ...*

Jesu livshistorie

I mange kirker siger man trosbekendelsen hver eneste søndag. Vi be-
kender troen på Gud Fader, på Gud Søn og på Gud Helligånd, hele den
treenige Gud. Når det gælder troen på Gud Søn, får vi faktisk hele Jesu
livshistorie i løbet af nul komma fem:

“Vi tror på Jesus Kristus, hans (Guds) enbårne Søn, vor Herre, som er
undfanget ved Helligånden, født af jomfru Maria, pint under Pontius Pi-
latus, korsfæstet, død og begravet, nedfaret til dødsriget, på tredje dag
opstanden fra de døde, opfaret til himmels, siddende ved Gud Faders,
den Almægtiges højre hånd, hvorfra han skal komme at dømme levende
og døde.”

Jesu liv begynder i evigheden. Han er Gud. Han var med til at skabe ver-
den. Men en dag blev han menneske – uden at holde op med at være
Gud. Helligånden var på spil i Marias mave, så Jesus som et helt særligt
gudsmenneske blev til. Han blev født og levede som baby, barn, ung og
voksen. Han led og døde. Han var i dødsriget. Frelsen var fuldført, og så
opstod han igen! Jesus tog hjem til Gud – uden at holde op med at være
menneske. Hjemme hos Gud regerer han i dag som konge, siddende
ved Guds højre hånd, og kalder mennesker til at få del i frelsen. En dag
kommer han igen for at dømme levende og døde. Så skal denne verdens
tidsalder slutte, og en ny begynde. Jesu liv er fra evighed og til evighed!

Denne Jesus er Kristus. Det betyder, at han er den frelserkonge, som Gud
havde lovet jøderne. Og Jesus er vor Herre! Det er ikke bare Gud Fader,
der er Vorherre. Det er Jesus også! Han er vores Herre, som vi må stole
på, og som tager sig af os, og som vi må adlyde.

Man kan sige eller synge trosbekendelsen som en kedelig remse. Men
man kan også sige eller synge den som en lovprisning og en tilbedelse:
Hvor er det en utrolig og fantastisk Gud, vi har!

Er der noget, I undrer jer over i 2. trosartikel, som er citeret oven-
for?

Prøv at lære 2. trosartikel udenad!

Jesus Kristus!

*Du er Guds enbårne søn! Du er vores Herre! Og du er vores frelser.
Vi vil tilbede og takke og prise dig ...*

4. Skabt til at høre Gud til

*Forstå, at Herren er Gud, han har skabt os, og ham hører vi til.
Sl 100,3a*

Emil Nolde: Den store gartner, 1940. Sprengel Museum, Hannover.

Emil Nolde har malet Gud som en stor gartner. Med koncentration og
omsorg fremelsker han hver eneste blomst. Nogle kan se mere i gartne-
rens ansigt. Hvad ser I? Vi kan også tænke på os selv, når vi ser på bille-
det. Vi er som Guds blomster. Hvad kan billedet da sige om Gud og os?

I 1. trosartikel siger vi: “Vi tror på Gud Fader ...” og det første bud lyder:
“Du må ikke have andre guder end mig.”

*Jubler, hver en sjæl på jord (SOS 7).
Lover den Herre (DDS 2, SOS 35).*

Hele verdens centrum

Hvem er centrum i verden? Hvem er den allervigtigste?

Det er naturligvis mig! Jeg er jo lige her – midt i verden. Jeg kan se mig om til alle sider, og jeg er lige i centrum af det hele. Og det er godt, for så drejer alting sig om mig!

Men hov: Hvad nu hvis andre tænker på samme måde? Så kæmper vi alle sammen om at være vigtigst.

Bibelen siger, at det er Gud, der er centrum for verden. Han har skabt den. Og han har skabt os. Hvert sekund får *han* vores hjerter til at slå. Så Gud er centrum. Og derfor skal han være den vigtigste for os.

Nu kan det godt være, at vi tænker, at vores far og mor eller ægtefælle eller barn er den vigtigste for os. Og det er på en måde godt. For det er Gud, der har givet dem til os, så de er vores nærmeste. Men hvis Gud ikke fandtes, ville alle de mennesker, vi holder af, heller ikke være til. Derfor er Gud alligevel den vigtigste.

I gamle dage troede man, at jorden var universets centrum. Hver morgen står solen jo op i øst og går ned i vest. Det kan man se med sine egne øjne. Så naturligvis måtte jorden være det centrum, som solen kredsedede om. Men så blev folk klogere. Det er jorden, der drejer rundt – om sig selv og om solen. Solen er i centrum for jordens bane. Det havde folk ikke lyst til at tro på dengang. Det var, som om vi blev lidt mindre betydningsfulde, når vi ikke var i centrum.

I dag kan vi have det på samme måde med Gud. Når vi hører, at Gud er centrum for vores liv, kan det føles, som om vi bliver mindre værd. Men det er stik modsat. Med Gud som centrum i mit liv, er jeg på den helt rigtige plads. Så hører jeg til hos ham. Og så er alle mennesker lige så værdifulde, som jeg er. Gud kan være Gud, og vi mennesker kan være mennesker.

Se det for jer: Gud i centrum og hele familien og alle andre mennesker i baner rundt om Gud. I kan også tegne det. Hvad viser billedet om Gud og jer?

*Himmelske Gud og Herrel
Tak, at du er Gud. Tak, at du er hele verdens centrum.
Tak, at du er den vigtigste. Tak, at du også er centrum for mit liv ...*

Vi tror på Gud Fader

I kirken sidder Nathan med sine forældre og lillesøster Sophia. Nu siger præsten: “Lad os bekende vor kristne tro.” Alle rejser sig. Far har Sophia på armen. Først siger alle, at de ikke vil have noget med Djævelen at gøre.

Så stemmer alle i: “Vi tror på Gud Fader, den Almægtige, himlens og jordens skaber.”

Flot! Sådan har man bekendt troen på Gud i mange år. Måske næsten helt fra Jesu tid. I generation efter generation ud over jorden har det lydt: “Vi tror på Gud Fader, den Almægtige, himlens og jordens skaber.”

“Ja,” siger vi. “Vi stoler på Gud, for han er til at stole på.”

“Ja,” siger vi. “Vi kender Gud som vores himmelske far, for sådan har Jesus lært os, at Gud er.”

“Ja,” siger vi. “Vores himmelske far er almægtig. Han er den mægtigste og stærkeste i hele universet.”

“Ja,” siger vi. “Gud er vores far, og vi er hans børn.”

Det er lige sådan, Gud gerne vil have det: at vi er trygge i troen på ham.

Da de er færdige med at sige trosbekendelsen, sætter alle sig ned igen. Far tager Sophia på skødet. Nathan læner sig ind mod sin far og hviler hovedet på hans arm. Far hvisker med et smil: “Det er næsten sådan, vi lige har gjort med Gud. Da vi bekendte troen på ham, var det ligesom, vi satte os på skødet af Gud som vores far, eller vi lænede os ind til ham. Trygt og godt!” Nathan ser lidt skeptisk ud, så far tilføjer: “Og har vi lidt svært ved at tro på Gud, så vil han gerne komme til os og hjælpe os med at tro. Det er næsten, som om han lægger en arm om os og siger: ‘I er mine elskede børn. Jeg skal nok hjælpe jer.’”

Prøv at lære første del af trosbekendelsen udenad: “Vi tror på Gud Fader, den Almægtige, himlens og jordens skaber.”

Hvad siger historien om de to børn og deres far os om, hvad vi mener med at tro på Gud.

*Gud! Du er Gud Fader, den Almægtige, himlens og jordens skaber.
Vi tilbeder dig og takker dig, fordi du vil være vores himmelske far.
Tak, at vi må stole på dig ...*

5. At blive døbt

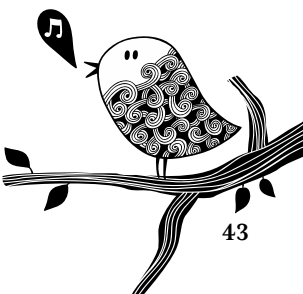
*Mig er givet al magt i himlen og på jorden.
Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple,
idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn,
og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befalet jer.
Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende.
Matt 28,18-20*

Michael Ancher: *En barnedåb*, 1883-1888, Ribe Kunstmuseum.

Det er en særlig dag, når et barn bliver døbt. Ofte samles familien og tager imod det nye familiemedlem. Prøv at se på billedet. Hvad udtrykker lyset? Tøjet? Ansigterne og kropsholdningerne? Hvad mon de forskellige familiemedlemmer tænker om dåben?

*Jeg har et pas i hånden (SOS 303).
Nu titte til hinanden (DDS 750).*

Til dåb i kirken

Anton er med sin familie til dåb i kirken. Præsten kommer ind i kirken sammen med Antons onkel Per og tante Ava og Antons lille, ny kusine. Alle rejser sig op. Anton lægger mærke til den lange, hvide dåbskjole, som kusinen har på. Den er godt nok flot.

Da selve dåben skal til at begynde, får Anton og de andre børn i kirken lov til at komme op til døbefonten. Præsten beder en bøn og læser noget fra Bibelen. Så siger han: "Så vil vi nu hjælpe dette barn til hans velsignelse ved at døbe det i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn."

Nu tegner præsten et kors med fingrene i luften over kusinens ansigt og bryst og siger: "Modtag det hellige korsens tegn både for dit ansigt og for dit bryst, til et vidnesbyrd om, at du skal tilhøre den korsfæstede Herre Jesus Kristus."

Så spørger præsten om kusinens navn. "Julie Enggaard", siger tante Ava. Så spørger præsten Julie, om hun forsager Djævelen, og om hun tror på Gud Fader og på Jesus og på Helligånden. Øh... det kan Julie da ikke svare på! Men tante Ava svarer på Julies vegne. "Ja!" svarer hun. "Ja! ja! ja!" "Vil du døbes på denne tro?" spørger præsten så. "Ja," svarer tante Ava igen.

Præsten øser vand over Julies hoved: "Jeg døber dig i Faderens ..." siger han. "Og Sønnens ..." Igen kommer præsten vand på Julies hoved. "Og Helligåndens navn." For tredje gang øser præsten vand på Julies hoved. "Amen," siger præsten. Og så er Julie døbt. Præsten tørrer Julies hår, lægger sin hånd på hendes hoved og siger nogle gode ord til hende om alt det, Gud nu har givet hende i dåben. Og så beder de fadervor sammen.

Til sidst siger præsten til Julies forældre og faddere, at de skal fortælle Julie om Gud, og om, hvad Jesus har gjort for hende. De skal også bede for hende. For dåb og tro hører sammen. Når hun bliver større, kan de læse i en børnebibel for hende.

Har I været til en dåb? Hvordan foregik den?

Hvad lagde I særligt mærke til ved dåben?

*Gud! Tak for dåben. Tak for alt det gode, der sker, når der er dåb.
Tak, at vi også er døbt eller gerne må blive det ...*

Hvorfor døber vi?

Dåben er egentlig noget mærkeligt noget! Hvorfor hælde vand over hovedet på et lille barn? Giver det nogen som helst mening?

Ja, der er en god grund til det. Jesus har nemlig sagt, at vi skal døbes. Lige inden han fór til himmels, sagde han: "Mig er givet al magt i himlen og på jorden. Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befalet jer. Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende" (Matt 28,18-20). Det kalder vi for dåbsbefalingen.

Så dåben er Jesu opfindelse. Han har knyttet sit løfte til vandet i dåben: Det kan gøre dig til min discipel. Du skal døbes, og du skal høre mit ord, og du skal holde det.

Der var en gang en mand, der hed Na'aman. Han var alvorligt syg. Han rejste til profeten Elisa i håb om, at han kunne gøre ham rask. Elisa sagde til ham: "Gå hen og bad dig syv gange i Jordanfloden, så bliver du rask." Na'aman blev stiktosset. Gjorde profeten grin med ham? Bade syv gange i en flod – hvor dum troede Elisa, han var! Na'aman var vred og ville straks rejse hjem igen. Heldigvis havde Na'aman en tjener, der fik ham overtalt til at gøre, som profeten havde sagt. Men hvor må han have følt sig dum! Han gik ud i Jordanfloden og dyppede sig. Én gang, to gange, tre gange. Orkede han at blive mere til grin? Han fortsatte: fire gange, fem gange, seks gange. Skulle han virkelig tro på, at det kunne hjælpe? Han gjorde det. Han dyppede sig for syvende gang. Og syvende gang blev han rask.

Vandet i Jordanfloden var ikke noget særligt. Men Gud havde knyttet sit løfte til vandet i Jordanfloden. Dyppede Na'aman sig syv gange i det, ville han blive rask! Og Na'aman blev rask.

Hvordan kan beretningen om Na'aman hjælpe os til at forstå, hvad vandet i dåben skal gøre godt for? I kan eventuelt læse hele beretningen om Na'aman i 2 Kong 5.

*Jesus! Du har sagt, at vi skal døbes.
Og du har lovet, at vi får lov at høre dig til, når vi bliver døbt. Tak for det.
Tak, fordi vi må være dine ...*

Gud længes efter dig!

Det er helt ubegribeligt: Gud i himlen længes efter os! Gud, der har skabt hele verden og har syv milliarder mennesker i verden, han kender lille mig og længes efter at være sammen med mig. Det gør en forskel for ham, om jeg beder til ham eller ej.

Jeg hørte en gang en præst fortælle en historie fra sit eget liv, der fik mig til at forstå en lille smule af det. Præsten var nr. 5 i en søskendeflok. Da han blev født, var hans yngste storebror ganske lille. Moren var indlagt på hospitalet et stykke tid med den nye baby, og da de kom hjem, ville storebroren ikke have noget med sin mor at gøre. Det sker somme tider, når et helt lille barn har måttet undvære sin mor flere dage. Så afviser barnet sin mor, når hun endelig kommer tilbage.

Præsten fortalte, at hans mor gjorde sig store anstrengelser for at få sin lille dreng til igen at acceptere hende som mor. Det var så vigtigt for hende, at hun igen kunne få lov at være mor for drengen. Og så grinede præsten lidt og sagde: Hun havde da ellers lige fået mig, så kunne hun ikke bare være glad for mig? Hun behøvede da ikke længere den yngste storebror. Jeg var der jo! Der var jo da også tre ældre søskende. Så hvad var problemet egentlig?

Jeg tror, alle i kirken kunne se det helt urimelige i den tanke. En mor kan da ikke bare undvære ét af sine børn og leve med at blive afvist af ham. Hvert eneste barn tæller. Hvert eneste barn er afgørende.

Sådan har Gud det med os. Hver eneste af os tæller. Hver eneste af os har han skabt og ønsker at være sammen med. Han længes efter os. Han længes efter at høre vores bøn.

Hvordan kan præstens historie hjælpe jer til at forstå, at I hver især har betydning for Gud?

Kender I til at længes efter nogen? Brug lidt tid på at tænke over, at Gud længes efter at være sammen med jer.

Himmelske far! Det er ufatteligt, at du kender hver eneste af os. Og at vi har så stor betydning for dig. Nu kommer vi til dig og beder til dig ...

Kom som du er

Gud kalder på os: "Kom til mig! Kom og bed til mig! Jeg længes efter dig."

Vi kan blive helt befippede: "Øh ... jeg må lige blive klar til at møde Gud, himlens og jordens herre og konge!"

Nogle af os tænker, at nu må vi vise os fra vores bedste side og bede nogle fine bønner til Gud – sådan nogle bønner, som vi tænker, at Gud gerne vil høre. Andre skynder sig at proppe grimme tanker langt ned i sindet. Gud må ikke opdage dem!

Men hvor er det tåbeligt! Det er os, Gud gerne vil være sammen med. Han vil gerne møde os *lige netop sådan, som vi er og har det*. Han ønsker ikke, at vi stiller os an eller spiller komedie for ham. Han véd jo alligevel, hvordan vi har det. Så det er totalt tåbeligt at stille sig an over for ham.

- Tænker vi grimt om andre mennesker, så må vi sige dét til Gud.
- Er vi mere optaget af vores nye telefon end af at holde andagt, så må vi sige dét til ham.
- Er vi skuffede over, at vi ikke fik det, vi bad så meget om, så må vi sige dét til ham.

Det er nu ikke så let. Har du for eksempel prøvet at sige til Gud: "Gud, XX er bare så dum! Og jeg gider egentlig ikke holde andagt lige nu. Forresten er jeg sur på dig, fordi jeg ikke fik det, jeg havde bedt så meget om."?

Men sådan kan man bede til Gud. For Gud ønsker, at vi kommer, som vi er. Det glæder han sig over, når vi gør. Og Gud forstår os. Så vil han, at vi bliver hos ham og mærker, hvad han vil sige til os. Måske trøster han os. Måske hjælper han os til at se nye vinkler på tingene. Måske viser han os, at det er synd, så vi kan sige undskyld. Det er hans ansvar, hvad han vil gøre ved det. Vores ansvar er at være ærlige over for ham og så spejle efter hans svar.

Har I eksempler på, at I ikke turde være ærlige over for Gud? Er der noget af det, I vil dele med hinanden?

Hvad kunne I tænke jer at sige til Gud nu? Måske skal I bare selv tale med Gud om det. Måske kan I dele det med hinanden.

Vor Gud og Herre! Tak, at vi må komme til dig, lige sådan som vi er. Hjælp os til at gøre det – også når vi er vrede på dig ...

Om forfatteren

Foto: Image Makers

Birgitte Kjær, f. 1957.

Gift med Torben Kjær og mor til to voksne børn.

Uddannet lærer fra N. Zahles seminarium 1981 og cand.philol. i kristendomskundskab/religion og pædagogik fra Norsk Lærerakademi 1994.

Har været ansat som litteraturskriver i Kristeligt Forbund for Studerende/Credo Forlag, som lærer på Esajasskolen, som pædagogisk konsulent i Foreningen af Kristne Friskoler, som sognemedhjælper i Emdrup Kirke, i en projektstilling som lærer i religionspædagogik på Dansk Bibel-Institut og sidst som lærer på Jakobskolen. Frivillig i klub- og lejrarbejde for børn, juniorer og teenagere. Engageret i en række projekter, bl.a. udvikling af en

bibellæseplan for teenagere, undervisningsmateriale for konfirmander og udvikling af læreplan i kristendomskundskab på kristne skoler. Engageret i bestyrelsesarbejde, i bl.a. Hovedstadens Privatskoler, Religionslærerforeningen og Kristent Pædagogisk Institut. Efterløner og freelancer fra 2021.

Har bl.a. udgivet:

Nu ska' vi læse. Andagter for børnefamilier (Hillerød: Dansk Luthersk Forlag, 1994)

Kristendomsfaget i folkeskolen (København: Kroghs Forlag, 1999)

Giv børnene det bedste. Om at leve med Gud i familien (Hillerød: LogosMedia, 2007)

Sammen gør vi det bedre. Om en menigheds samarbejde med forældrene om børnenes kristne opdragelse (Løgumkloster: Teologisk Pædagogisk Center, 2007)

“Det gælder børnene” i *Troen, teksten og konteksten. Festskrift til Torben Kjær* (København: Dansk Bibel-Institut, 2009)

Kristendomsfaget på kristne friskoler (Kristent Pædagogisk Forlag, 2010).

Øversigt over andagterne

1. SKABT AF GUD

- 1.1 Guds ønskebarn
- 1.2 Den fantastiske krop
- 1.3 Det fantastiske sind
- 1.4 Guds billede
- 1.5 Men *har* Gud skabt os?
- 1.6 Alt er *ikke* fantastisk

2. DE TI BUD

- 2.1 Vaskeanvisning
- 2.2 De tre første bud
- 2.3 De tre bud i midten
- 2.4 De sidste fire bud
- 2.5 Hvad synes vi om Guds bud?
- 2.6 Et syndespejl
- 2.7 Buddene – vores glæde!

3. JESUS

- 3.1 Jesus – mild og kærlig
- 3.2 Jesus – skarp og direkte
- 3.3 Jesus – et menneske som os
- 3.4 Jesus – mere end et menneske
- 3.5 Jesus – menneske og Gud
- 3.6 Født af en jomfru
- 3.7 Jesu livshistorie

4. SKABT TIL AT HØRE GUD TIL

- 4.1 Hele verdens centrum
- 4.2 Vi tror på Gud Fader
- 4.3 At frygte og elske Gud
- 4.4 At stole på Gud
- 4.5 Lader jeg Gud være min Gud?
- 4.6 Hvad med andre religioner?

5. AT BLIVE DØBT

- 5.1 Til dåb i kirken
- 5.2 Hvorfor døber vi?
- 5.3 Gavekort
- 5.4 Et pas
- 5.5 Dåbsdag

6. AT BEDE TIL GUD

- 6.1 Gud længes efter dig!
- 6.2 Kom som du er
- 6.3 Hvordan skal vi bede?
- 6.4 Du *skal* bede
- 6.5 Bed, så skal der gives jer!
- 6.6 At bede i Jesu navn
- 6.7 Men virker bønnen?

7. SKABT I GUDS VERDEN

- 7.1 Skabt til glæde
- 7.2 Skabt til gavn
- 7.3 Tjen Gud med det gode
- 7.4 Men verden er jo ikke bare god!
- 7.5 Tjen Gud imod det dårlige!
- 7.6 Den indre front

8. RESPEKT FOR GUD

- 8.1 Misbrug ikke Guds navn!
- 8.2 Bandeord
- 8.3 Hvad hedder Gud?
- 8.4 Brug Guds navn rigtigt
- 8.5 En fridag om ugen!
- 8.6 En helligdag om ugen

9. DET ONDE

- 9.1 Djævelens sejr
- 9.2 Hvor kommer Djævelen fra?
- 9.3 Djævelens magt i verden
- 9.4 Udrustet til kampen
- 9.5 Vi forsager Djævelen
- 9.6 Hold jer fra det okkulte
- 9.7 Kæmp i bøn

10. FADER VOR, DU SOM ...

- 10.1 Jesus lærer os fadervor
- 10.2 Kan vi kalde Gud for far?
- 10.3 En himmelsk far
- 10.4 Mange slags bøn
- 10.5 Vor Fader

11. SKABT TIL HINANDEN

- 11.1 Gud har skabt mennesker til mig
- 11.2 Gud har skabt mig til andre mennesker
- 11.3 At nøjes med det, vi kan
- 11.4 At sige fra og sige imod
- 11.5 Den gyldne regel

12. HELLIGÅNDEN

- 12.1 Helligånden er Gud
- 12.2 Helligånden skaber tro
- 12.3 Helligånden skaber frugt!
- 12.4 Helligånden giver kraft
- 12.5 Bønnens ånd
- 12.6 Vi tror på Helligånden
- 12.7 Treenigheden

13. DYBERE IND I DÅBENS MYSTERIUM

- 13.1 Genfødt
- 13.2 Nyskabt
- 13.3 Tilbageerobret
- 13.4 Druknet
- 13.5 Vi er korsfæstede og opstandne

14. HELLIGET BLIVE DIT NAVN

- 14.1 Jamen, er det det vigtigste?
- 14.2 Guds navne og titler
- 14.3 Helliget
- 14.4 Der skal tales sandt om Gud
- 14.5 Repræsentant
- 14.6 "For mit navns skyld"
- 14.7 Jeg priser dit hellige navn

15. SKABT SOM MAND OG KVINDE

- 15.1 Mænd og kvinder, piger og drenge
- 15.2 Hvem er jeg?
- 15.3 Skal vi være kærestere?
- 15.4 Sex
- 15.5 Sex på afveje
- 15.6 Homoseksuel

16. GUDS ORD

- 16.1 Guds ord skaber
- 16.2 Guds ord skaber tro
- 16.3 Guds ord opdrager
- 16.4 Drik Guds ord
- 16.5 Klogere end alle dine lærere!
- 16.6 Guds ord i mørket
- 16.7 Hvor kender vi Gud fra?

17. AT BLIVE KRISTEN

- 17.1 Fundet
- 17.2 Kaldet
- 17.3 Omvendt
- 17.4 Frelst
- 17.5 Udvalgt
- 17.6 Det er dyrt at være kristen
- 17.7 Er det for dyrt?

18. RESPEKT FOR LEDERNE

- 18.1 Bud til børn i alle aldre
- 18.2 Bud til forældre
- 18.3 Sammen uden for familien
- 18.4 Sammen i samfundet
- 18.5 Når lovene er onde

19. DØDEN

- 19.1 Farfar ligger for døden
- 19.2 Farfar er død
- 19.3 Begravelsen

19.4 Hvordan er det at være død?

- 19.5 Døden – en fjende
- 19.6 Hvornår og hvordan skal vi dø?
- 19.7 Det ene afgørende

20. KOMME DIT RIGE

- 20.1 Hvis vi havde ét ønske
- 20.2 Hvor er Guds rige?
- 20.3 Komme dit rige – til mig
- 20.4 Komme dit rige – til dem, jeg kender
- 20.5 Komme dit rige – i og gennem kirken
- 20.6 Komme dit rige – i hele verden
- 20.7 Komme dit rige – i herlighed

21. HVORFOR DØDE JESUS?

- 21.1 Synden sones
- 21.2 Gældsrevet slettes
- 21.3 Prisen betales
- 21.4 Vi forsones og forliges
- 21.5 Djævelen overvindes
- 21.6 Guds kærlighed bliver synlig
- 21.7 Korsets glæde

22. BESKYT LIVET

- 22.1 Gud beskytter livet
- 22.2 At tage livet af en anden i småbidder
- 22.3 Vrede
- 22.4 Hvad med krig og dødsstraf?
- 22.5 Livet skal beskyttes
- 22.6 Må vi spise dyrene?
- 22.7 Hvordan kan vi hjælpe andre?

23. KIRKEN

- 23.1 Kirken er Guds folk
- 23.2 Er der kun én kirke?
- 23.3 Hvad er så rigtig kristendom?
- 23.4 Er kirken hellig?
- 23.5 Den almindelige kirke – det lyder kedeligt

24. SKE DIN VILJE ...

- 24.1 Hvem bestemmer?
- 24.2 Hvordan leder Gud?
- 24.3 Er det Guds vilje, der sker i mit liv?
- 24.4 Gud vil frelse
- 24.5 Ske ikke min, men din vilje, Gud!
- 24.6 Da vil Guds gode vilje ske

25. KÆRLIGHED OG ÆGTESKAB

- 25.1 Ægteskab

25.2 Hvad er et ægteskab?

- 25.3 Er Bibelen livsfjendsk?
- 25.4 Kan man love at elske den samme hele livet?
- 25.5 Et team
- 25.6 Hvad med skilsmisse?

26. VI FÅR NADVER

- 26.1 Vi får nadver i kirken
- 26.2 Hvordan opstod nadveren?
- 26.3 Mad for sjælen
- 26.4 Livets brød
- 26.5 Er kristne kannibaler?
- 26.6 Fællesskab

27. GIV OS I DAG ...

- 27.1 Så er der mad
- 27.2 Hvad må vi spise og drikke?
- 27.3 Dagligt brød og alt det andet
- 27.4 Vi zoomer ud
- 27.5 Bekymringer
- 27.6 Rigdom
- 27.7 Giv os i dag *vort* daglige brød

28. TRO

- 28.1 Tro: Ja tak til millionen
- 28.2 Tro og tro og tro
- 28.3 Hvordan skabes troen?
- 28.4 Findes Gud overhovedet?
- 28.5 Kan vi faktisk stole på Gud?

29. DE SIDSTE TIDER

- 29.1 For dårligt!
- 29.2 Veer
- 29.3 Forfølgelse af kristne
- 29.4 Falsk tro og moral
- 29.5 Evangeliet og Israel
- 29.6 Så er det også lige meget, eller ...?
- 29.7 Jesus kommer!

30. FORLAD OS VOR SKYLD ...

- 30.1 Forlad os vor skyld
- 30.2 Skyld
- 30.3 Skriftemål
- 30.4 ... som også vi forlader vore skyldnere
- 30.5 Hvad vil det sige at tilgive andre?
- 30.6 På vej mod tilgivelsen
- 30.7 En mand, der var skyldig
- 30.8 En mand, der skulle tilgive
- 30.9 En mand, der måtte leve med sig selv

31. DU MÅ IKKE STJÆLE

- 31.1 Du må ikke stjæle!
- 31.2 At stjæle *lidt*
- 31.3 At stjæle fra fællesskabet
- 31.4 At snyde
- 31.5 Stjæler vi fra ulandene?
- 31.6 Gavmildhed
- 31.7 Havesyge og griskhed

32. LEV MED GUDS ORD

- 32.1 Kongen vil tale med mig
- 32.2 Kan jeg høre Gud tale?
- 32.3 Guds ord på mange måder
- 32.4 Er Guds ord kedeligt?
- 32.5 Man kan lytte på mange måder
- 32.6 At bøje sig for Ordet
- 32.7 Lov og evangelium

33. JESUS LEVER

- 33.1 Jesus lever lige her og lige nu
- 33.2 Jesus er her med sin kraft
- 33.3 Jesus er her med sin frelse
- 33.4 Jesus vandt
- 33.5 Og vi har vundet
- 33.6 Men kan vi tro det?

34. LIDELSENS PROBLEM

- 34.1 Gud er almægtig
- 34.2 Hvorfor Gud?
- 34.3 En mand, der hed Job
- 34.4 Kan Gud hjælpe?
- 34.5 Engle – Guds hjælpere
- 34.6 Kan noget skidt føre til noget godt?

35. DÅB OG TRO

- 35.1 Nogle bliver døbt som store
- 35.2 Kan små børn tro?
- 35.3 Taler NT om dåb af børn?
- 35.4 Konfirmation
- 35.5 Ja tak, Gud

36. HVAD SIGER DU?

- 36.1 Det var *ham*, der gjorde det!
- 36.2 Bagtalelse
- 36.3 Skal jeg fortælle det?
- 36.4 Kan man stole på, hvad du siger?
- 36.5 Skal man *altid* tale sandt og holde, hvad man lover?
- 36.6 Brok, brok, brok
- 36.7 Tungens magt

Temaer fordelt efter katekismen

37. DEN NYE PAGT

- 37.1 Pagten
- 37.2 Den gamle pagt
- 37.3 Pagten brydes
- 37.4 Pagten genoprettes
- 37.5 En ny pagt

38. JESUS I HIMLEN

- 38.1 Jesus er konge
- 38.2 Mennesket Jesus hos Gud
- 38.3 Jesus på tronen
- 38.4 Jesus taler vores sag
- 38.5 Jesus beder for os
- 38.6 Jesus gør et hjem klar til os
- 38.7 Jesus sætter os i arbejde

39. DE HELLIGES SAMFUND

- 39.1 Kristne hører sammen
- 39.2 Kærlighedens bånd
- 39.3 En krop
- 39.4 Hvem er den vigtigste?
- 39.5 Særlige opgaver
- 39.6 Det sku' være så godt, men ....

40. BEGÆR

- 40.1 Hvad er begær?
- 40.2 Når begæret tager magten
- 40.3 Når begæret inspirerer
- 40.4 Mere vil have mere ...
- 40.5 Til kamp mod begæret

41. DOMMEDAG

- 41.1 Aflæg regnskab
- 41.2 Allerede dømt retfærdig
- 41.3 Dommedag til frelse
- 41.4 Dommedag til fortabelse
- 41.5 Hvad med dem, der ikke har hørt om Jesus?
- 41.6 Kan en kærlig Gud lade nogen gå fortabt?
- 41.7 Slut med al ondskab

42. BIBELN – GUDS ORD

- 42.1 Jesus er Guds ord
- 42.2 Er GT Guds ord?
- 42.3 Er evangelierne Guds ord?
- 42.4 Er resten af NT Guds ord?
- 42.5 At læse Bibelen som Guds ord
- 42.6 Taler Bibelen sandt?
- 42.7 Er der fejl i Bibelen?

43. SYNDERNES FORLADELSE

- 43.1 Synd skiller – tilgivelse genopretter
- 43.2 Tilgivelsen koster
- 43.3 Så kan jeg gøre, som jeg vil ... eller???
- 43.4 Syndernes forladelse – også for andre
- 43.5 Hvad med konsekvenserne?
- 43.6 Halvdårlig kristen?
- 43.7 David

44. DET DOBBELTE KÆRLIGHEDSBUD

- 44.1 Den allervigtigste regel
- 44.2 Hvad er kærlighed?
- 44.3 Elsk Gud
- 44.4 Hvem er min næste?
- 44.5 Elsk din næste *som dig selv*
- 44.6 Hvad med dyrene?

45. LED OS IKKE IND I FRISTELSE, MEN FRI OS ...

- 45.1 Når vi målet?
- 45.2 Fristelser indefra
- 45.3 Fristelser udefra
- 45.4 Fristet af det gode
- 45.5 Fristet af det svære
- 45.6 Nogle falder fra
- 45.7 Fri os fra *den* onde

46. KØDETS OPSTANDELSE OG DET EVIGE LIV

- 46.1 Slut med alt ondt
- 46.2 Springer vi noget over?
- 46.3 Opstandelse – hvordan?
- 46.4 Jamen, tiden går jo
- 46.5 Den nye himmel og den nye jord
- 46.6 Hvad skal vi egentlig lave?
- 46.7 Vi skal se Jesus!

47. FOR DIT ER RIGET ...

- 47.1 Vi er på rejse
- 47.2 Fadervor guider vores bøn på rejsen
- 47.3 Guds er Riget og magten i evighed!
- 47.4 Æren er Guds i evighed
- 47.5 Vi slutter med fortrøstning og tro
- 47.6 Det sker!

LIVET

DE TI BUD

- Generelt: 2. De ti bud
1. bud: 4. Skabt til at høre Gud til, andagt 3-6
2. bud: 8. Respekt for Gud, andagt 1-4
3. bud: 8. Respekt for Gud, andagt 5-6
4. bud: 18. Respekt for lederne
5. bud: 22. Beskyt livet
6. bud: 25. Kærlighed og ægteskab
7. bud: 31. Du må ikke stjæle
8. bud: 36. Hvad siger du?
9. og 10. bud: 40. Begær
Samlet: 44. Det dobbelte kærlighedsbud

(FORSAGELSEN)

- 9. Det onde

TROEN

1. TROSARTIKEL

- 1. Skabt af Gud
- 4. Skabt til at høre Gud til, andagt 1-2
- 7. Skabt i Guds verden
- 11. Skabt til hinanden
- 15. Skabt som mand og kvinde
- 34. Lidelsens problem

2. TROSARTIKEL

- 3. Jesus
- 21. Hvorfor døde Jesus?
- 29. De sidste tider
- 33. Jesus lever
- 38. Jesus i himlen
- 41. Dommedag

3. TROSARTIKEL

- 12. Helligånden
- 17. At blive kristen
- 19. Døden
- 23. Kirken
- 28. Tro
- 39. De helliges samfund
- 43. Syndernes forladelse
- 46. Kødets opstandelse og det evige liv

TILEGNELSEN

FADERVOR

- Generelt: 6. At bede til Gud
Indledning: 10. Fader vor, du som ...
1. bøn: 14. Helliget blive dit navn
2. bøn: 20. Komme dit rige
3. bøn: 24. Ske din vilje ...
4. bøn: 27. Giv os i dag ...
5. bøn: 30. Forlad os vor skyld ...
6. bøn: 45. Led os ikke ind i fristelse, men fri os ...
Afslutning: 47. For dit er Riget ...

BIBELN

- 16. Guds ord
- 32. Lev med Guds ord
- 42. Bibelen – Guds ord

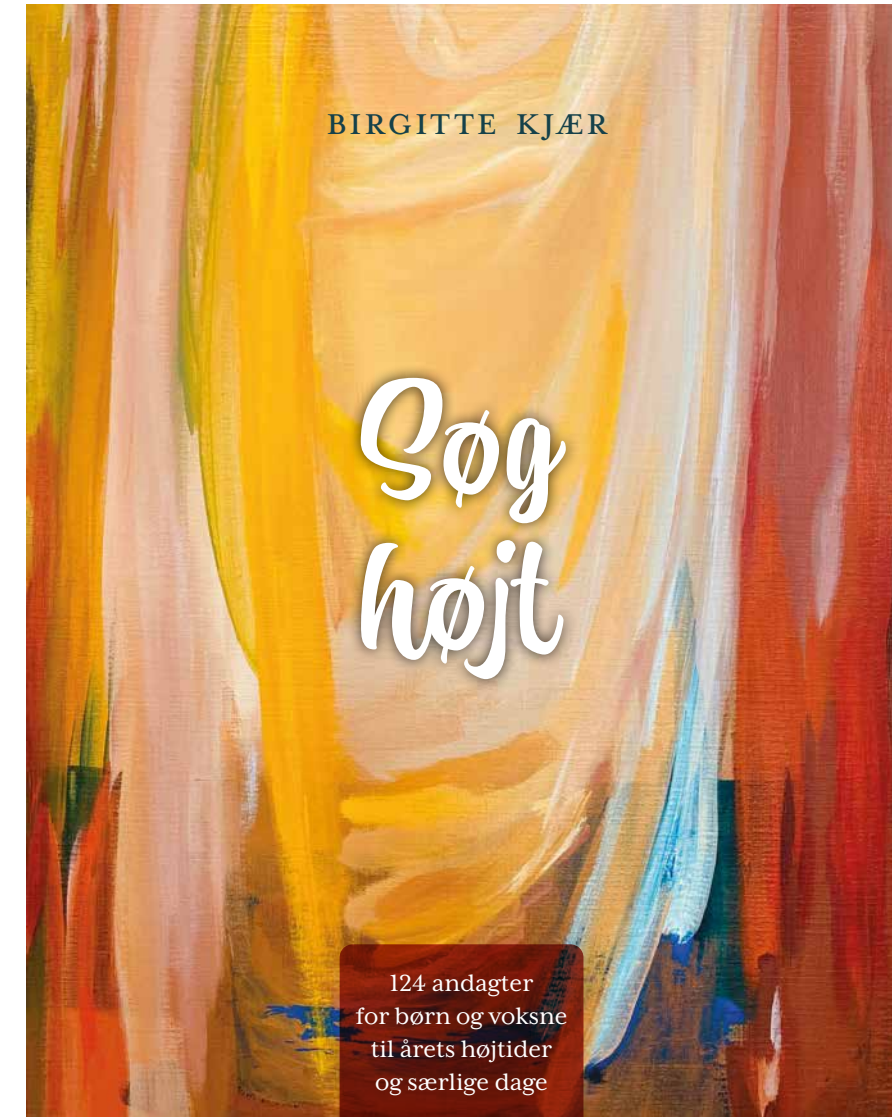
DÅB

- 5. At blive døbt
- 13. Dybere ind i dåbens mysterium
- 35. Dåb og tro

NADVER

- 26. Vi får nadver
- 37. Den nye pagt

Til daglig læsning i familien ved årets højtider og til familiens og landets særlige dage: fødsels- og dåbsdage, bryllupsdag, 9. april, 4./5. maj, bededag, 5. juni, sankthans og høstfest.

Bogen kan også bruges som håndbog med idéer til andagter for familier eller grupper af børn til højtiderne og på årets særlige dage.

Udkommer marts 2022.